lės fragmentų ar atskirų grandelių. Tokių vėrinukų rasta 5 moterų bei vaikų kapuose.

Smeigtukų rasta 16. Didžiausią dalį sudaro geležiniai lazdeliniai su sraigine įvijėle. Vieno iš jų galvutės lankelis buvo apvarstytas žalvario grandelėmis. Rasti du žiedine galvute (geležinis ir žalvarinis) ir du kryžiniai išplotais kryžmų galais smeigtukai, kuriuos jungė iš dvigubų grandelių padaryta grandinėlė (k. 309).

Rasta ir apyrankių. Jos žalvarinės, dažniausiai įvijinės, vaikų kapuose užkeistais galais.

Apardytame kape Nr. 304 rasta masyvi žalvarinė, sidabru dengta ir ornamentuota priekine puse 5x6,7 cm dydžio apgalvio plokštelė. Kape Nr. 303 ties kojų čiurnomis rasta kvadratinių, kryžiuku ar akute puoštų plonos žalvario skardos plokštelių, kuriomis buvo apsiūta rūbo apačia.

Perkasų 15 ir 16 ribose buvo ištirta apeiginė (?) duobė 485 x495 cm dydžio. Čia buvo aptikti ryškūs ugnies deginimo pėdsakai, rastos 2 pavienės kaukolės, keletas žalvario dirbinių. Pažymėtina, kad kaukolės buvo tarp sumestų įvairaus dydžio akmenų.

Ištirtieji kapai pagal rastuosius dirbinius yra datuojami VIII a. pab. - IX a.

Algirdas Varnas

MILIŲ PLOKŠTINIS KAPINYNAS

Kapinynas yra Milių kaime (Mažeikių raj.) visai prie Viekšnių miestelio V pakraščio. Šiuo metu - tai ariamas laukas dešiniajame Ventos krante, pirmos terasos lygumoje, 70-100 m nuo upės.

Apie kapinyną sužinota 1982 m. rudenį, kada čia, traktoriui

stumdant juodžemį, buvo rasta keliolika dirbinių bei pavienių žmogaus kaulų. Dalis šių radinių pateko į Mažeikių kraštotyros muziejų. Tai įmovinis kirvis, du įmoviniai ietigaliai (vienas karklo lapo formos plunksna, kitas - juostinis), įtveriamasis peiliukas, žalvarinė pasaginė segė daugiakampėmis galvutėmis, kryžinis smeigtukas su prikabintu pusmėnulio formos kabučiu, dvi antkaklės (viena - užkeistais pastorintais kampuotais galais, kita - vytinė su užkeistais kilpiniais galais), įvijinis žiedas ir sulūžusi juostinė įvijinė apyrankė.

1983 m. MAII ekspedicija, tirianti Griežės (Mažeikių raj.) kapinyną, žvalgė ir Milių kapinyną. Kasinėjimams buvo parinkta vieta apytikriai lauko viduryje, arčiau jo P krašto (upės link).

Ištirtas 198 m^2 plotas, aptikti 8 nedegintų žmonių kapai, iš kurių tik vienas (k. 8) nesuardytas. Duobių kontūrai išryškėjo tuoj po ariamu sluoksniu. Duobės stačiakampio formos, su apvalintais kampais, 160-260 cm ilgio ir 55-80 cm pločio, 5-20 cm gylio (matuojant nuo duobės kontūro išsiskyrimo lygio), lygiais dugnais. Griaučiai orientuoti galva į ŠV-Š (325°-360°). Kapo Nr. 1 griaučiai visiškai suardyti, atrodo, stumiant traktoriui žemę. Kapuose Nr. 2, 3, 4, 5, 6 pirmykštėje savo vietoje išlikusi tik kojų kaulų dalis, iš kurių matyti, kad mirusieji buvo palaidoti aukštielninki, ištiestomis ir suglaustomis kojomis. Kape Nr. 7 griaučių nerasta, matyt, čia išlikęs tik pats duobės dugnas. Kape Nr. 8 mirusysis paguldytas aukštielninkas, ištiestomis ir suglaustomis kojomis. Rankos sukryžiuotos ant krūtinės taip, kad plaštakų kaulai buvo priešingo peties srityje.

Dirbinių aptikta labai nedaug. Kape Nr. 1 tarp suardytų griaučių rasta 0,9 cm skersmens žalsvos spalvos, suploto rutulio formos stiklinis karoliukas bei 0,4 cm skersmens ir 2,4 cm ilgio

žalv. įvijėlė su virvutės liekanomis viduje. Kape Nr. 4, suardytoje kapo dalyje, rastas geležt. 12 cm ilgio įtveriamasis peiliukas bei žalv. kryžinio smeigtuko dalis (adata nulūžusi). Kryžmos skersmuo - 4 cm. Kryžmų plokštelės puoštos "akute". Kape Nr. 8 rastas tarp šlaunikaulių, galvute besiremiantis į dubens kaulus 13,5 cm ilgio geležt. lazdelinis smeigtukas. Kapinyne rasta ir keletas pavienių radinių. Tai du įmoviniai 22-24 cm ilgio ietigaliai karklo lapo formos plunksnomis, žalvarinė storagalė apyrankė trikampio skersinio pjūvio galais, žalvarinis diržo skirstiklis su dviem diržų apkaliukais bei 2,7x1,7x0,7 cm dydžio titnago gabaliukas su apdirbimo žymėmis.

Sprendžiant pagal aptiktų kapų išsidėstymą, atrodo, kad ištirtas plotas yra R kapinyno pakraštyje. Taigi kapinynas turėtų tęstis V-ŠV kryptimi. Kapinynas datuojamas VII-X a.

Algirdas Varnas

GRIEŽĖS PLOKŠTINIS KAPINYNAS

1982-1983 m. MAII ekspedicija tęsė Griežės kapinyno (Mažeikių raj.) tyrimus, pradėtus 1981 m. (žr.: ATL 1980 ir 1981 metais. V., 1982, p. 75-78). Buvo tiriamas išlikęs P kalvelės galas bei jo pašlaitės, t.y. plotas tarp dabartinio karjero ir senosios žvyrduobės. Ištirtas 1096 m^2 plotas, aptikti 47 griautiniai kapai, 25 simboliniai degintiniai kapai bei 10 degintinių kolektyvinių kapų duobių (iš viso kapinyne iškasta 12 sveikų ar iš dalies apardytų tokių duobių). Surinkta per 800 dirbinių bei jų fragmentų.

Kolektyviniai degintiniai kapai įrengti 2,5x5,5, 3x7,5 m dydžio ir 1-1,35 m gylio duobėse. Jos dažniausiai stačiakampio formos suapvalintais kampais, lygiais dugnais, orientuotos PR-ŠV